

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

MOJĘCICE

1. Nazwa

Historyczny układ ruralistyczny wsi

2. Czas powstania

1202, 1308, 1530, 1618, 1945

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo **DOLNOŚLĄSKIE**

Powiat **WOŁOWSKI**

Gmina **WOŁÓW**

6. Współrzędne geograficzne

51°18'01"N 16°35'43"E

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne

rolnicze

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Poprzednie nazwy miejscowości: 1302 r.- Moianschitz;1308 r. - Mogencicz;1469 r. - Manschicz; ok. poł. XVIII w. - Mundschiitz; 1787 do 1945 r. - Mondschlitz.

Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi: Nazwa niemiecka jest zniekształconym zapisem fonetycznym nazwy polskiej-pierwotnej.

Historia wsi i dóbr: W 1202 r. Biskup Cyprian potwierdził klasztorowi w Lubiążu na prośbę opata Konrada dziesięcinę między innymi z Mojęcic. Wieś płaciła ją kościołowi NMP w klasztorze. W XIII i XIV w. Mojęcicie płacą dziesięcinę biskupowi wrocławskiemu. W 1308 r. Henryk III zwolnił posiadłości swojego wiernego rycerza, Marbot'a von Haugwitz, we wsi Mogencicz i Uzscor ze wszystkich obciążeń. W 1431 r.- Husyci krótko oblegają wieś, lecz bez znaczących zniszczeń. W1530 r. ludność Mojęcic przechodzi na luteranizm. Protestanci obejmują tutejszy kościół do 1618 r. Do tego roku na pagórku zamkowym stała murowana wieża obronna, potem stary-a po nim- nowy pałac. Zamek w Mojęcicach otoczony był dwoma fosami. W 1787 r. wieś szlachecka. Należy do niej folwark Kąty *Canthen*. Po rodzinie von Stosch majątek ten należał do okręgowego posła barona von Kottwitz, potem przeszedł w ręce pana radcy wojennego i leśnego von Kockritz. Duże znaczenie dla gospodarki majątku mają obszary leśne. W1830, 1845 r. wieś należy administracyjnie do okręgu wołowskiego. Należy do niej folwark Kąty, leżący poza wsią. W 1845 r. tutejsza parafia ewangelicka obejmuje: Mojęcice z Kętami, Rudno z Dębem, Gliniany, Krzydlinę Wielką i Małą, Stobno z Biskupicami. W 1891 r. tutejsze dobra mają status majątku rycerskiego. Należą doń Kąty *Canten*. W 1912 r. tutejsze dobra, do których należy folwark Kąty *Canten.*, mają status majoratu. W 1937 r. we wsi znajduje się majorat z folwarkiem Kąty *Canten* oraz majątek. Majorat posiada własną siłownię, wytwarzającą wysokie napięcie, oraz światło elektryczne. Wielodrożnica, której większość zabudowy sprzed 1945 r. sytuuje się wzdłuż drogi o osi północ - południe (w przybliżeniu). Wzdłuż niej zarysowuje się wydłużone, wielodzielne nawsie. W środkowej części wsi, po zachodniej stronie opisanego wyżej układu dróg znajduje się zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem, naprzeciwko, po drugiej stronie wiejskiej drogi, usytuowany jest kościół.

Bibliografia: • Richard Junke: Wohlau, Geschichte des Furstentums und des Kreises von ..., Wurzburg 1965, GŚŁ 50212 II, [RJ 1965]

• Knie J.: Alphabetisch-statistisch-topographische Ubersicht der Dorfer, Flecken, Stadte und anderen Orte der konigliche Preussische Provinz Schlesien, Breslau 1845 [K. 1845, s.]

• Regesty Śląskie, pod redakcją Wacława Korty, t. 1 (1343-1348), Wrocław 1975 ; t. 2 (1349-1354), Wrocław 1983; t. 3 (1355-1357), Wrocław 1990; t. 4 (1358-1359), Wrocław (bez daty wydania); t. 5(1360), Wrocław 1992

• Schlesisches Güter-Adressbuch. Verzeichnis samtllicher Rittergueter und selbstandigen Gutsbezirke, sowie der grosseren Landguter der Provinzen Nieder- und Oberschlesien Breslau 1891,1912, 1937

•Wytyczne konserwatorskie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wołów, Wrocław 2000

• Zimmermann F. A., Beytrage zur Beschreibung von Schlesien, Brieg t. IV 1785; t.VII 1787

Materiały kartograficzne: • Messtischblatt, pomiar 1887, nowelizacja 1929, wydanie 1937-1940.

Istniejące zagrożenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogęszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiórki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, zachowanie dominant, skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych brył, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji, ochrona zespołu dworsko-folwarcznego i parku.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

czerwiec 2023
Justyna Kość